

Wpływ zasobów finansowych słuchacza na wybór kierunku studiów podyplomowych

Magdalena Barańska*

Streszczenie: *Cel* – Celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie wyników badań empirycznych przeprowadzonych wśród słuchaczy studiów podyplomowych kierunków związanych z rachunkowością, prowadzonych na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Przeprowadzone badanie miało na celu próbę odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu cena studiów ogranicza zasoby pieniężne słuchacza i decyduje o wyborze kierunku studiów.

Metodologia badania – Aby osiągnąć wyznaczony cel, posłużono się studiami literatury z zakresu budżetu oraz przeprowadzono badanie ankietowe wsparte wywiadem wśród słuchaczy studiów podyplomowych.

Wynik – W artykule wykazano, że wysokość środków finansowych, którymi dysponuje słuchacz, i cena za studia podyplomowe nie zawsze mają wpływ na wybór kierunku studiów.

Oryginalność/wartość – Przeprowadzone badanie miało za zadanie wskazanie zależności między wyborem studiów a kosztami związanymi z dojazdem, wysokością opłaty za studia oraz innymi kosztami ponoszonymi w związku z uczestnictwem w studiach podyplomowych.

Słowa kluczowe: budżet domowy, budżet, studia podyplomowe

Wprowadzenie

W literaturze polskiej i zagranicznej zostały szeroko omówione zagadnienia związane z budżetem oraz jego funkcjonowaniem. Przedmiotem opracowań były kwestie związane z próbą dokładnego zdefiniowania budżetu, jego klasyfikacji oraz narzędzi do kontroli z jego wykonania. Sporządzenie budżetu i jego późniejsza realizacja jest dość istotnym elementem funkcjonowania gospodarstwa domowego. Gdy budżet zostanie błędnie sporządzony, a jego kontrola nie będzie wystarczająca, może dojść do kryzysu finansowego w gospodarstwie domowym.

Z drugiej strony ciągnęła presja i dynamiczne zmiany zachodzące na rynku pracy oraz wśród kadry pracowniczej wymuszają na społeczeństwie konieczność ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Jednym ze sposobów na sprostanie tym wymogom i podniesienie swojej wartości jako pracownika jest ukończenie i uzyskanie świadectwa studiów podyplomowych. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu proponuje studia podyplomowe o bardzo bogatym zakresie tematycznym, m.in. studia nt. BHP, kadr i płac, finansów i rachunkowości, rachunkowości i podatków, zarządzania, lean management, ewidencji księgowej, doradztwa

* mgr Magdalena Barańska, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, e-mail: magdalena.baranska@ue.wroc.pl.

podatkowego i wiele innych. Koszt studiów podyplomowych jest bardzo różny (od kwoty od ok. 3500 zł do 6500 zł). Cena zależy od wielu czynników, m.in. ilości godzin, języka, w jakim zajęcia są prowadzone (polski czy angielski) czy też miejsca, gdzie są prowadzone (na terenie uczelni, czy poza nią). Ta dość wysoka rozpiętość cenowa może mieć ogromny wpływ na wybór kierunku studiów, a tym samym na budżet domowy słuchacza. Te spostrzeżenia legły u podstaw przeprowadzonego badania i opublikowania jego wyników w niniejszym artykule.

W pierwszej części artykułu przedstawiono zagadnienia teoretyczne na temat budżetu, jego klasyfikacji oraz budżetowania. Drugą część stanowią efekty badania przeprowadzonego wśród słuchaczy studiów podyplomowych, zawężonych do kierunków, o tematyce rachunkowości i finansów. Badanie to zostało przeprowadzone na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

1. Istota budżetowania

W literaturze przedmiotu istnieje wiele definicji budżetu (tab. 1). Mówiąc ogólnie, budżet można określić jako zestawienie planowanych dochodów i wydatków w danym okresie, który może być opracowany na różne okresy: miesiąc, kwartał, rok.

Tabela 1

Klasyfikacja budżetów

Autor definicji	Definicja
Nita, Nowak	Jest to plan działania całego przedsiębiorstwa oraz ośrodków odpowiedzialności w ustalonym czasie.
Karmańska	Jest to opracowany plan na konkretny okres działalności. Ma on odniesienie do poszczególnych ośrodków odpowiedzialności.
Kemp, Dunbar	Jest to plan zawierający środki pieniężne, które zostaną wydane. Plan ten może zawierać również wpływy.
Brookson	Plan dla przyszłych zadań. Można go prezentować na wiele sposobów. Jednocześnie mierzy on dokonania, które wystąpią w przyszłości.
Weetman	Jest to plan, który pokazuje wpływy i wydatki w odniesieniu do przyszłych okresów. Jest on wyrażony pieniężnie i musi uwzględniać cele strategiczne przedsiębiorstwa.
Jaruga, Nowak, Szychta	Liczbowo wyrażony plan działania, który jest pomocny przy realizacji i koordynacji założeń planistycznych.
Świdarska	Plan działania wyrażony w ilościach lub wartościach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Nita, Nowak (2007), s. 31; Karmańska (2006), s. 384; Kemp, Dunbar (2003), s. 2; Brookson (2000), s. 5; Weetman (1999), s. 566; Jaruga, Nowak, Szychta (1999), s. 590; Świdarska (1997), s. 197.

Budżet ma spełniać określone zadania. Powinien być jednym z narzędzi wspomagających działania, które mają doprowadzić do zamierzonych celów (Brojak-Trzaskowska, Lubomska-Kalisz, Porada-Rochoń, Surmacz, 2010, s. 39). Celem sporządzenia budżetu i kontroli jego

wykonania jest przede wszystkim dopilnowanie, aby określone w nim środki finansowe zostały przeznaczone na konkretny cel. Wyróżnia się wiele rodzajów budżetów w zależności od przyjętych kryteriów. Klasyfikacja budżetów, uwzględniająca kryteria podziału, została przedstawiona w tabeli 2.

Tabela 2

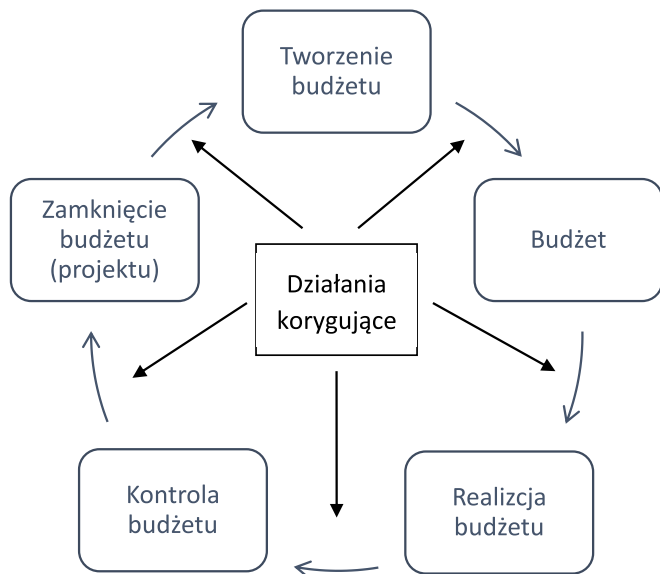
Podział budżetu

Kryterium podziału	Wersja budżetu
Poziom dokładności	budżet główny i cząstkowe
Planowane zmiany	budżety sztywne i elastyczne
Udział szczebli zarządzania w tworzeniu budżetu	budżety odgórne i oddolne
Poziom zarządzania	budżety strategiczne i operacyjne
Zachowanie ciągłości	kroczące (wiodące) i ośrodków odpowiedzialności
Zakres budżetu	budżet operacyjny i finansowy
Czas obowiązywania budżetu	budżety długo- i krótkookresowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie Czubakowska (2004), s. 81.

Sporządzenie budżetu opiera się na pewnych czynnościach, które muszą być wykonywane zgodnie z zasadami jego sporządzania. Czynności wykonywane przy jego sporządzaniu nazywa się budżetowaniem. Działania te swoim zakresem obejmują opracowanie założeń do budżetu, sporządzenie budżetu oraz jego zatwierdzenie. Kolejnym etapem jest realizacja zadania z przyznanymi w budżecie środków. Kontrola jest ostatnim etapem budżetowania. Dotyczy weryfikacji poprawności wykonania zadania oraz wykorzystania postawionych do dyspozycji środków, przyznanymi na ten cel (Kowalak, 2013, s. 117). Na każdym etapie realizacji budżetu mogą być wprowadzone korekty do budżetu (Drury, 1995, s. 375–380). Przykładową procedurę sporządzania budżetu przedstawiono na rysunku 1.

Znając etapy sporządzania budżetu, można wykorzystać je w praktyce, w tym przypadku tworząc budżet przez słuchacza studiów podyplomowych. Słuchacz powinien zestawić dwie informacje. Z jednej strony swoje przychody, którymi mogą być wynagrodzenie ze stosunku pracy, dofinansowanie kredytowe z banku, dofinansowanie przez inną instytucję (np. urząd pracy) czy też pracodawcę. Z drugiej strony przedstawia koszt studiów opłaconych jednorazowo lub w ratach (uczelnia pozostawia taką możliwość po spełnieniu wymogów formalnych, tzn. poprzez złożenie odpowiedniego dokumentu) wraz z kosztami pochodnymi (np. kosztami dojazdu). Jednocześnie powinien wziąć pod uwagę wartość dodaną po ukończeniu studiów, np. możliwość uzyskania podwyżki lub zdobycie lepiej płatnej pracy po uzyskaniu świadectwa ukończenia studiów podyplomowych. Te zagadnienia (budżet sporządzony przez słuchacza) były przedmiotem badań ankietowych, a ich wyniki zostały przedstawione w kolejnym punkcie niniejszego artykułu.

Rysunek 1. Projekt sporządzania budżetu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Nowak (2002), s. 13.

2. Wyniki badań własnych

Szkoły wyższe działają na mocy postanowień ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2012, poz. 572, 742, 1544 z późn. zm.) oraz rozporządzeń wykonawczych. Na podstawie ustawy uczelnie wyższe wprowadzają regulaminy oraz zarządzenia wewnętrzne dotyczące studiów podyplomowych. Wewnętrzny regulamin studiów podyplomowych prowadzonych na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu (więcej na ten temat: Barańska, 2016, s. 7–18) reguluje m.in. obowiązek słuchacza odnośnie do płatności za studia. Słuchacz musi podpisać umowę, w której zobowiązuje się do uiszczenia płatności wraz z podaniem terminu płatności.

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu to jedna z największych uczelni ekonomicznych w Polsce, w której co semestr jest prowadzona rekrutacja na studia podyplomowe. Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w roku akademickim 2016/2017 (z racji dostępności danych) na kierunkach studiów podyplomowych, których zakres tematyczny obejmuje rachunkowość i finanse. Koszt tych studiów waha się pomiędzy 3500–4450 zł.

Badanie ankietowe składało się z dziewięciu pytań związanych bezpośrednio z budżetem i pięciu pytań metryczkowych. Ankieta została rozesłana w sumie do 250 słuchaczy, wśród ośmiu kierunków studiów. Odpowiedziało na nią jednak 209 osób, co daje 84% zwrotności. Gdy słuchacz nie odpowiedział na któreś z pytań został przeprowadzony wywiad uzupełniający. Wyniki przeprowadzonego badania przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3

Wyniki przeprowadzonego badania

Nr pyt.	Treść pytania	Odpowiedź	Kierunek studiów												
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Razem		
1	Zobowiązanie o płatności	Pracodawca 100%	3	5	7	3	3	1	8	0	7	37	Rachunkowość budżetowa i finanse publiczne		
		Indywidualnie 100%	9	17	18	14	6	6	22	31	9	132	Finanse i rachunkowość 7		
		Pracodawca i indywidualnie 50%+50%	2	1	5	0	2	2	1	1	0	9	22	Finanse i rachunkowość 6	
		Pracodawca i indywidualnie kwotowo	0	0	0	1	0	0	0	2	1	2	6	Rachunkowość dla nieksięgowych	
		Instytucja - kwota	0	0	0	1	0	1	0	1	0	2	0	4	Rachunkowość dla samodzielnych księgowych
2	Sposób płatności	Inny płatnik	0	1	1	2	1	1	1	0	0	2	8	Ewidencja księgową i podatkowa	
		Jednorazowo	3	5	2	6	4	3	7	4	11	45	Specjalista ds. kadr i w płac w rachunkowości		
		Semestralnie (2 raty)	6	9	19	9	7	3	14	10	11	88	Rachunkowość i podatki		
		Ratalnie – 4 raty	0	1	2	0	0	1	0	0	5	3	12	Doradztwo podatkowe i zarządzania podatkami	
		Ratalnie – 5 rat	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3	Razem	
		Ratalnie – 6 rat	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	Rachunkowość budżetowa i finanse publiczne	
		Ratalnie – 7 rat	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	Finanse i rachunkowość 7	
		Ratalnie – 8 rat	4	7	8	5	1	4	12	15	3	59	Finanse i rachunkowość 6		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
3	Zaciągnięto kredyty\ pożyczkę	Tak Nie	0 14	0 24	0 31	1 20	0 12	0 11	0 33	0 34	1 28	2 207	
4	Wpływ płatności na wybór kierunku	1 2 3 4 5	6 2 6 0 0	12 2 5 3 2	9 9 6 5 2	5 3 8 3 2	8 3 1 0 0	4 1 2 4 0	14 6 7 5 1	15 5 5 9 0	11 6 7 3 2	84 37 47 32 9	
5	Informacja o podwyżce	Tak Nie	0 14	1 23	4 27	0 21	1 11	0 11	2 31	0 34	5 24	13 196	
6	Wiedza o podwyżce a chęć podjęcia SP	1 2 3 4 5	0 0 0 0 0	0 0 0 1 0	1 1 1 1 0	0 0 0 0 0	0 0 0 0 1	0 0 0 0 0	0 0 0 0 2	0 0 0 0 0	0 0 0 2 0	1 2 2 4 3	
7	Koszty dojazdu a wybór SP na UE	1 2 3 4 5	7 4 0 3 0	15 3 4 0 2	14 3 6 6 2	10 0 5 2 4	5 2 2 1 2	8 0 2 0 1	22 4 1 4 2	23 5 1 3 2	13 5 3 3 5	117 26 24 22 20	
8	Zbieranie funduszy wcześniej	Tak, 2 miesiące Tak, 3 miesiące Tak, 4 miesiące Tak, 5 miesięcy Tak, 6 miesięcy	0 0 0 0 0	0 0 2 0 2	0 0 0 0 4	0 1 1 1 1	0 0 0 0 2	0 1 0 0 1	0 1 0 0 1	0 1 1 0 1	0 2 1 0 1	0 0 1 0 4	1 5 6 2 15

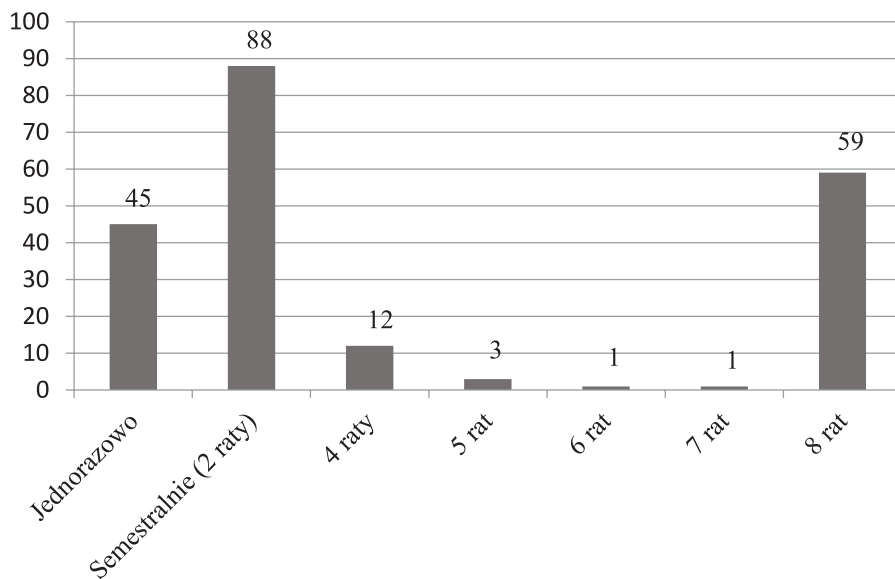
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
		Tak, 8 miesięcy	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
		Tak, 10 miesięcy	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	3
		Tak, 12 miesięcy	0	1	0	1	0	1	3	3	0	0	9
		Tak, 24 miesiące	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		Nie	14	19	27	15	10	7	25	26	23	166	177
Metryczka	Płeć	Kobieta	10	22	29	20	8	10	24	27	27	32	35
		Mężczyzna	4	2	2	1	4	1	9	7	2	32	35
	Miejsce zamieszkania	Wieś	3	5	8	5	1	3	2	3	5	54	54
		Miasto do 50 tys.	1	10	8	7	2	2	4	6	14	20	20
		Miasto 50-150 tys.	2	1	3	1	3	1	4	2	3	15	15
		Miasto 150-500 tys.	1	1	1	2	1	0	1	7	1	85	85
		Miasto < 500 tys.	7	7	11	6	5	5	22	16	6	168	168
	Województwo	Dolnośląskie	13	17	25	16	8	10	27	28	24	8	8
		Wielkopolskie	0	1	0	0	1	1	1	2	2	4	4
		Śląskie	1	0	0	1	1	0	1	0	0	7	7
		Łódzkie	0	3	0	0	2	0	1	1	0	17	17
		Opolskie	0	3	5	3	0	0	1	3	2	1	1
		Mazowieckie	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	2
		Podkarpackie	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2	2
		Lubelskie	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	2
	Wiek (lata)	20-25	1	1	5	4	1	1	6	10	4	33	33
		26-30	8	11	13	2	5	4	12	8	5	68	68
		31-35	3	0	7	8	2	1	9	6	4	40	40
		36-40	0	4	2	3	3	0	3	7	7	29	29
		<40	2	8	4	4	1	5	3	3	9	39	39

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Wykształcenie	Licencjat	0	0	9	0	1	1	2	7	4	24
		Inżynier	1	3	1	3	0	2	2	5	1	18
		Magister	14	24	22	20	11	9	29	26	25	180
		Doktor	0	0	0	1	0	1	1	0	0	3
	Wynagrodzenie brutto (zł)	1001–1500	1	0	1	2	0	1	1	0	0	6
		1501–2000	1	3	1	3	0	1	0	5	1	15
		2001–2500	1	8	5	5	0	1	5	1	7	33
		2501–3000	3	5	9	2	0	1	5	7	9	41
		<3000	8	8	15	7	12	6	20	19	11	106
		Brak odpowiedzi	0	0	0	2	0	1	2	2	1	8

Źródło: opracowanie własne.

Na pytanie nr 1, kto pokrywa odpłatność za studia, wśród 209 osób tylko 37 odpowiedziało, że koszt pokrywa pracodawca i aż 132 słuchaczy pokrywa płatność indywidualnie. Z pracodawcą kosztami dzieli się 28 osób (50% na 50% lub podział kwotowy). Pozostałym 12 słuchaczom płatność pokrywa inny płatnik (np. urząd pracy).

Odpowiadając na pytanie nr 2, o sposób płatności, 45 osób zaznaczyło płatność jednorazową. Wśród tych słuchaczy są osoby, których płatność reguluje pracodawca. Prawie połowa ankietowanych (w sumie 76 osób) zadeklarowało płatność ratalną, z tego 12 słuchaczy w czterech ratach, 3 słuchaczy w pięciu, po 1 osobie w 6 i 7 ratach i aż 59 osób w ratach ośmiu. Płatność semestralną (dwie raty) wybrało 88 osób. Uniwersytet Ekonomiczny wyraża zgodę na płatność ratalną (maksymalnie 8), ale tylko w przypadku płatności indywidualnych. Instytucje czy pracodawcy mogą płacić jednorazowo albo w dwóch ratach (semestralnie). Wynika z tego, że wśród 132 słuchaczy płacących indywidualnie tylko 76 osób złożyło wnioski o płatność w ratach (4,5,6,7 lub 8 rat), reszta opłaciła studia jednorazowo i semestralnie. Powoduje to ujęcie w budżecie domowym jednorazowego, dość wysokiego wydatku. Jednocześnie tylko 2 osoby (wśród 209 ankietowanych) zaciągnęły kredyt/pożyczkę na zapłatę za studia (odpowiedź na pytanie nr 3). Strukturę wybranych metod płatności obrazuje rysunek 2.

Rysunek 2. Sposoby płatności za studia podyplomowe

Źródło: opracowanie własne.

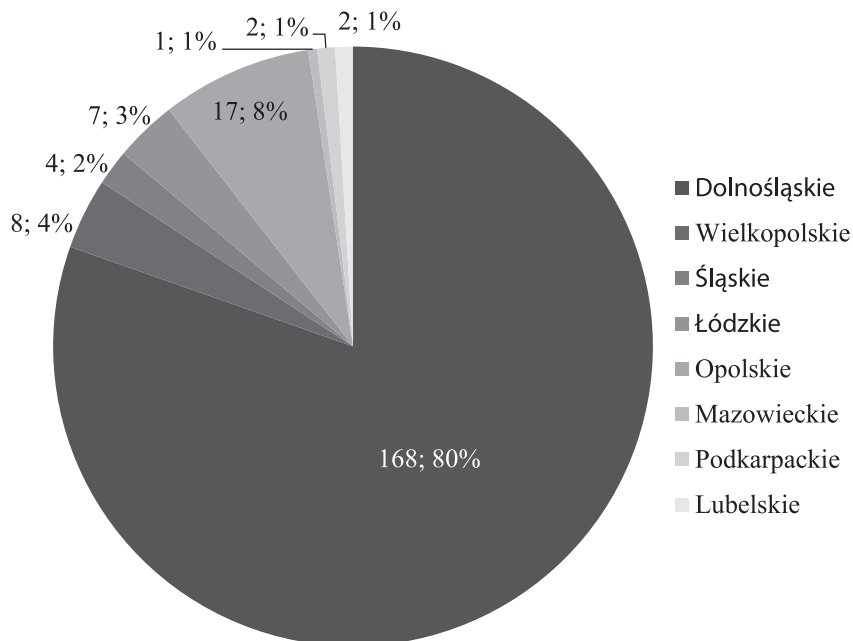
W pytaniu nr 4 zapytano, jaki wpływ na wybór kierunku miała wysokość płatności za studia. Tutaj tylko 9 osób odpowiedziało, że bardzo duży, 32 osoby odpowiedziały duży, 47 osób – średni, 37 słuchaczy oznaczyło jako mały i aż 84 osoby odpowiedziało, że wcale.

Na pytanie nr 5 wśród 209 ankietowanych wiedzą dysponowało tylko 13, że po ukończonych studiach otrzyma podwyżkę, z tego 3 odpowiedziało, że miało to bardzo duży wpływ na wybór kierunku studiów, 4 osoby odpowiedziały, że duży i po 2 słuchaczy określiło jako średni, niski a nawet wcale nie miało to dla nich znaczenia (uzyskane odpowiedzi z pytania nr 6). Pytanie 7 dotyczyło poziomu ponoszonych kosztów związanych z dojazdem na Uczelnię i tym samym ich wpływ na wybór studiów. Większość respondentów (117 osób) odpowiedziało, że koszt dojazdu zupełnie nie miał wpływu na wybór kierunku i 26 osób, że na poziomie niskim. Bardzo duży wpływ ponoszonych kosztów dojazdu miał tylko dla 2 osób a duży dla 22, zaś 24 osoby odpowiedziały, że średni. Na pytanie nr 8 o wcześniejsze zbieranie funduszy na opłacenie studiów twierdząco odpowiedziały tylko 43 osoby, z tego przez:

- 2 miesiące zbierała 1 osoba,
- 3 miesiące zbierało 5 osób,
- 4 miesiące zbierało 6 osób,
- 5 miesięcy zbierały 2 osoby,
- 6 miesięcy zbierało 15 osób,
- 8 miesięcy zbierała 1 osoba,
- 10 miesięcy zbierały 3 osoby,
- rok zbierało 9 osób,
- 2 lata zbierała 1 osoba.

Można zauważyć, że budżet gospodarstwa domowego, w takich przypadkach, musiał być zaplanowany odpowiednio wcześniej przed rozpoczęciem studiów, nawet na dwa lata. Ważnym faktem jest, że osobami, które udzieliły odpowiedzi twierdzącej o zbieraniu funduszy były tylko kobiety.

Na ankietę odpowiedziało 177 kobiet i 32 mężczyzn. Wśród odpowiadających 35 respondentów mieszka na wsi. Wśród nich są te słuchaczki, których sytuacja finansowa zmusiła do zbierania funduszy wcześniej, aby móc opłacić za studia. Miasto do 50 tysięcy zamieszkuje 54 badanych, 20 osób mieszka w mieście, gdzie liczba waha się w granicach 50–150 tysięcy. W mieście, w którym liczebność mieszkańców wynosi od 150 do 500 tysięcy zamieszkuje 15 słuchaczy a pozostałe 85 osób mieszka w mieście powyżej 500 tysięcy. Słuchacze w ankiecie musieli sami podać w jakim województwie mieszkają. Zostały tutaj wymienione przez ankietowanych województwa: dolnośląskie (168 osób), wielkopolskie (4 słuchaczy), śląskie (4 słuchaczy), łódzkie (7 osób), opolskie (17 ankietowanych), mazowieckie (1 osoba), podkarpackie i lubelskie (po 2 respondentów). Schemat liczebności (z udziałem procentowym) w wymienionych województwach zaprezentowano na rysunku 3.

Rysunek 3. Liczebność słuchaczy we wskazanych przez nich województwach

Źródło: opracowanie własne.

Ankieta zawierała również pytanie o wiek respondentów. Można zauważyć, że najwięcej słuchaczy (68 osób) mieści się w przedziale wiekowym pomiędzy 26–30 lat. Kolejną grupową wiekową (40 osób) jest przedział 31–35 lat. Najmniej jest osób w wieku 20–25 lat – 33 osoby. W przedziale 36–40 lat jest 29 słuchaczy, a 40 i więcej lat ma 39 osób.

Wśród ankietowanych było: 164 magistrów, 16 miało tytuł magistra inżyniera, 24 uzyskało wykształcenie na poziomie licencjatu i dwoje ukończyło edukację na poziomie inżyniera. Wśród ankietowanych było również 3 słuchaczy ze stopniem doktora. Ostatnie pytanie dotyczyło poziomu osiąganego dochodu. Tylko osiem osób pozostawiło je bez udzielania odpowiedzi. W wywiadzie ustnym Autorka ankiety dowiedziała się, że były to osoby, które sytuacja finansowa zmusiła do zbierania funduszy na studia przez dłuższy okres czasu oraz wniosowały one o rozłożenie płatności na osiem rat. Możemy zatem wywnioskować, że poziom wynagrodzenia tych osób nie jest zbyt duży i tym samym budżet domowy został skrupulatnie przemyślany i skalkulowany. Pozostałe osoby zadeklarowały osiągnięty dochód w przedziałach:

- 1001–1500 zł – 6 osób,
- 1501–2000 zł – 15 osób,
- 2001–2500 zł – 33 osoby,
- 2501–3000 zł – 41 osób,
- większym niż 3000 zł – 106 osób.

Próbując odpowiedzieć na postawioną w streszczeniu niniejszego artykułu hipotezę, po przeprowadzeniu badań ankietowych i wywiadów ustnych można stwierdzić, że cena studiów podyplomowych tylko dla dwóch słuchaczek miała wpływ na wybór kierunku. Osoby te zarówno zaciągnęły zobowiązanie finansowe w banku na opłacenie studiów, jak i skorzystały z możliwości opłacenia studiów w maksymalnej liczbie rat. Jednocześnie koszty pośrednie (np. koszty dojazdu, zakwaterowanie) nie są istotne wśród słuchaczy dla wyboru kierunku. Dodatkowo, jeśli słuchacz posiadał wiedzę o ewentualnej podwyżce, nie rzutowała ona również w znacznym stopniu na wybór kierunku. Można zatem wyciągnąć wniosek, że koszt studiów podyplomowych, których tematyka zawiera się w rachunkowości i finansach, prowadzonych na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu, nie jest obciążeniem dla budżetu domowego słuchacza.

Uwagi końcowe

Terminowe regulowanie płatności przez słuchacza jest niezmiernie ważne z punktu widzenia sprawnego funkcjonowania studiów podyplomowych. Z wpłat uiszczanych przez słuchaczy są dokonywane płatności związane z najmem sal, zakupem materiałów edukacyjnych i reklamowych dla słuchaczy, wynagrodzeniem dla wykładowców i inne.

Jednym z aspektów budżetowania studiów są przychody z tytułu wpłat. Z drugiej zaś strony należałoby się również zastanowić, jaki wpływ ma ponoszona opłata za studia na budżet domowy słuchacza. Cena studiów podyplomowych nie zalicza się do niskich i nie zawsze efekt, który osiągany jest po ich ukończeniu, równoważy poniesione koszty. Słuchacz, sporządzając budżet, powinien zrównać koszty poniesione na zdobycie wykształcenia (cena studiów, koszty dojazdu, koszty zakwaterowania etc.) i korzyści, które osiągnie po ich ukończeniu (np. podwyżka). Badanie ankietowe miało pomóc uzyskać odpowiedź na pytanie, czy słuchacze widzą potrzebę sporządzania budżetu i jak reagują na poziom kosztów związanych ze zdobyciem wykształcenia. Wyniki dały odpowiedź jednoznaczną – słuchacze, którzy zostali poddani badaniu, nie widzą konieczności sporządzania budżetu, a koszt zdobycia wykształcenia na studiach podyplomowych nie jest dla nich zbyt dużym obciążeniem.

Przeprowadzone badanie może zostać wykorzystane na każdej uczelni wyższej, bez względu na to, czy jest to uczelnia publiczna, czy też nie. Podsumowując wyniki przeprowadzonego badania można zaryzykować tezę, że opłata za studia może zostać podwyższona i nie będzie to miało większego znaczenia dla budżetu domowego słuchacza. Słuchaczowi, któremu koszt studiów pokrywa pracodawca, zupełnie nie będzie zależało na jak najniższych kosztach i nie będzie miało to odzwierciedlenia w budżecie domowym. Pozostali, którym będzie bardzo zależało na zdobyciu wykształcenia, będą w stanie tak sporządzić budżet domowy, aby móc zapłacić za studia nie obciążając zbyt mocno finansów domowych. Tym bardziej, że uczelnia daje możliwość opłaty za studia w ratach. Obie strony tej transakcji, zarówno słuchacz jak i uczelnia, mogą mówić o samych plusach. Słuchacz otrzyma świadectwo ukończenia studiów podyplomowych przy stosunkowo niskim koszcie jego uzyskania,

bez silnego obciążenia budżetu, a uczelnia zyska dochód z tytułu prowadzenia studiów oraz wartość dodaną, jaką jest bezpłatna reklama, czyli rekomendacja słuchaczy.

Literatura

- Barańska, M. (2016). Wpływ znajomości regulaminu na zarządzanie studiami podyplomowymi prowadzonymi na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*, 300, 7–18.
- Brookson, S. (2000). *Managing Budgets*. London: DK Publishing.
- Czubakowska, K. (2004). *Budżetowanie w controllingu*. Gdańsk: ODDK.
- Drury, C. (1995). *Rachunek kosztów*. Warszawa: PWN.
- Jaruga, A.A., Nowak, W.A., Szychta, A. (1999). *Rachunkowość zarządcza. Koncepcje i zastosowania*. Łódź: Absolwent.
- Karmańska, A. (2006). *Rachunkowość zarządcza i rachunek kosztów*. Warszawa: Difin.
- Kemp, S., Dunbar, E. (2003). *Budgeting for Managers*. New York: McGraw Hill.
- Kowalak, R. (2013). Budżetowanie w zakładzie gospodarowania odpadami. W: A. Dura (red.), *Budżetowanie – dziś i jutro*. Kraków: Wydawnictwo AGH.
- Nita, B., Nowak, E. (red.) (2007). *Budżetowanie w przedsiębiorstwie*. Kraków: Wolters Kluwer.
- Nowak, E. (red.) (2002). *Budżetowanie kosztów przedsiębiorstwa*. Gdańsk: ODDK.
- Surmacz, A.O., Brojak-Trzaskowska, M., Porada-Rochoń, M., Lubomska-Kalisz, J. (2010). *Budżetowanie i controlling w przedsiębiorstwie*. Warszawa: CeDeWu.
- Świderska, G. (red.) (1997). *Rachunkowość zarządcza*. Warszawa: Poltext.
- Weetman, P. (1999). *Financial and Management Accounting*. Harlow: Prentice Hall.

IMPACT OF THE STUDENT'S HOUSEHOLD BUDGET ON THE SELECTION OF A GIVEN MAJOR AT POST-GRADUATE STUDIES

Abstract: *Purpose* – The aim of this paper is to present the results of the empirical research conducted among students of post-graduate programmes offered in English at the Wrocław University of Economics. The questionnaire survey was to answer the research questions about whether the price of post-graduate studies has any impact on the student's household budget.

Design/methodology/approach – When endeavouring to answer the questions asked, literature studies in the area of budget were carried out and a questionnaire survey, supported with an interview with post-graduate students, was conducted.

Findings – This paper shows that the listener's budget and the postgraduate price do not always affect the choice of study direction. The benefits received after graduation also do not affect the choice of study.

Originality/value – The questionnaire survey was to identify the relationship between the choice of studies and costs associated with transport and the same levy studies and the impact of the level of costs on household budget listener.

Keywords: budget, household budget, post-graduate studies

Cytowanie

Barańska, M. (2017). Wpływ zasobów finansowych słuchacza na wybór kierunku studiów podyplomowych. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 4 (88/1), 589–601. DOI: 10.18276/frfu.2017.88/1-56.